

КОПИЛЕНКО Олександр Іванович (19. 07(01. 08). 1900, м. Костянтиноград Полтав. губ., нині Красноград Харків. обл. — 01. 12. 1958, Київ) — письменник. Член «Плугу», «Гарту», ВАПЛІТЕ. Закін. Харків. ІНО (1925). Учителював. Від 1921 — ред. газет і журналів. Друкувався від 1920. Як письменник дебютував оповіданням «Там, мабуть, краще», опубл. 1922 у ж. «Плуг». Видав зб. оповідань «Кара-Круча» (1923), «Іменем українського народу» (1924), «Буйний хміль» (1925), де змалював воєнні дії 1918–21 в Україні та клас. боротьбу. В оповіданні «Твердий матеріал» (1928) описав зіткнення нового зі старим у свідомості людей, порушив проблеми мистецтва і революції. Темі індустріалізації присвяч. роман «Народжується місто» (1932; усі — Харків). У творах періоду війни (увійшли до кн. «Допит», «Батько»; обидві — Уфа, 1942), «Мовчання», «Брати» (1943), «Невтомне життя» (1945; усі — Москва), «Хуртовина» («Українська література», 1943, № 7) розповів про жорстокість війни. У романах «Лейтенанти» (1947) і «Земля велика» (1957) роздумував про відбудову

ву укр. села. Писав також для дітей та юнацтва. У романах «Дуже добре» (1936), «Десятикласники» (1938; усі — Київ) йдеться про тогочасну укр. школу. У зб. оповідань «Сенчині пригоди» (1926), «Друзі» (1928), «Шкідник» (1933), «Школярі», «Волікове нещастя» (1935; усі — Харків), «Як вони поживають» (1948), «Подарунок» (1956; обидві — Київ), «Адмірал» («Барвінок», 1949, № 5) зображено почуття дружби і любові до праці. У кн. «Комашня» (1932), «У лісі» (1934), «Школярі» (1935; усі — Харків; Одеса), «Хата хлопчика-мізинчика» (1946), «Сонячний ранок» (1949; обидві — Київ) подав цікаві спостереження за природою і формуванням дит. психіки. Автор п'єс «Чому не гаснуть зорі» (1944), «Ви давно повернулися?» (1945; опубл. у ж. «Дніпро», 1946, № 3). Твори К. перекладено рос., нім., чес., серб., болг. та ін. мовами. Переклав твори Л. Касіля, В. Біанкі, Б. Житкова, А. Якобсона. 1972 знято фільм «Олександр Копиленко» (ведучий М. Костогриз). Ім'ям К. названо вулицю у Києві (1960) та засновано літ. премію (1978), на його будинку встановлено мемор. дошку (1959, скульптор [М. Вронський](#), арх. І. Шмульсон).

Основні твори

Вибрані твори. 1953; 1980. Т. 1–2; Твори. 1961–62. Т. 1–4; усі — Київ.

Рекомендована література

1. Свідер П. Олександр Копиленко. 1960;
2. Килимник О. Олександр Копиленко. 1984;
3. Мороз-Стрілець Т. «Нестримний сатирик». 1989;
4. Копиленко Л. Про батька // Копиленко О. Буйний хміль. 1990;
5. усі — Київ.

[Г. Ф. Семенюк](#)

Бібліографічний опис:

Копиленко Олександр Іванович / Г. Ф. Семенюк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3345>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).